

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): USA, Nebraska-Lincoln

Jméno, příjmení: Mgr. Hana Waisserová, Ph.D.

Univerzita: University of Nebraska-Lincoln (UNL)

Českou tradicí se v Nebrasce stále žije, nicméně český program nemá zdaleka vyhráno. Výuka probíhá ve třech ročnících, ve dvou semestrech. První ročník se setkává pětkrát týdně, druhý a třetí ročník třikrát týdně. Zatímco se první a druhý ročník zaměřuje na jazyk a úvod do české literatury a kultury, třetí ročník se soustředí na studium české kulturní produkce – literatury a filmu. V neposlední řadě program zavedl češtinu online v jarním semestru, která umožňuje získat i studenty, kteří nemohli začít studovat na podzim a také je pro studenty zdaleka. V programu je malý počet studentů a nemá jistou budoucnost i přes garance nadace Czech Language Foundation, která výrazně přispívá na chod programu. (pozn. Existenci programu češtiny či propagaci českého dědictví a historie podporuje přímo i nepřímo několik dalších nadací, Belousek Foundation, Robitschek Foundation či Czech Heritage Foundation. V tomto ohledu je nutno připomenout i velké zásluhy manželů Pierceových, kteří jsou hnacími motory CLF i apoštoly českého programu.) Nízký zájem o program se dá vysvětlit vysokým školným, neurčitou vizí studentů, jak jim program pomůže s budoucím uplatněním, či minoritní povahou jazyka.

Úspěšné pokračování českého programu vyžaduje neustálou a souvislou práci nejen ve výuce, ale i na aktivitách spojených s propagací češtiny a na aktivitách

Komenského klubu. Propagaci jazykových programů na UNL každoročně slouží několik univerzitních událostí, např. Big Red Welcome (školní veletrh klubů, programů a rozličných iniciativ), Food Bazaar (benefiční vaření a prodej českých jídel) či Language Fair pro studenty středních škol z Nebrasky. Středoškolákům je umožněno seznámit se mimo jiné i s češtinou, vyzkoušet si hodinu češtiny a dozvědět se více o studiu. Na všech akcích se očekává aktivní účast lektora, neboť tyto promo akce úzce souvisí s existencí studia češtiny na UNL.

V loňském roce jsme se snažili akcentovat propojení programu nejen s česko-americkou komunitou, ale i s dalšími humanitními obory. V neposlední řadě jsme se pokoušeli o mapování možností budoucího využití studia češtiny v rámci středoevropského regionu. Tento záměr podpořil i filmový klub a další aktivity spojené se zviditelněním češtiny v rámci českých festivalů a oslav (studenti secvičili divadelní hru, navštěvují setkání spolků, účastní se festivalů). V rámci filmového klubu jsme se snažili podnítit zájem o českou kulturu a historii a také se pokoušeli o bližší propojení studentstva a veřejnosti, neboť na filmy navazovaly přednášky profesorů z UNL (germanistiky, religiálních studií, historie apod.), probíhaly debaty a servírovala se pizza. Loňský ročník představil tři filmové cykly: 3x Petr Zelenka, dále Praha – hlavní město Evropy (nikoliv svou velikostí, ale tím, jak jsou její osudy symptomatické pro historické dění 20. století). Doprovodné přednášky rozličných profesorů z UNL a s nimi spojené diskuze měly dobrý ohlas. Ročník uzavřel cyklus 3x Tragikomická nostalgie s Janem Hřebejkem. Tento program vyžadoval důslednější přípravu a organizaci, ale podařilo se návštěvnost relativně stabilizovat. Mimo jiné, v říjnu český program hostil i putovní výstavu Heydrichiáda v univerzitní knihovně s doprovodným programem v kurzech češtiny.

Na počest 110. výročí Komenského klubu a existence studia češtiny při UNL jsme připravili tzv. Český týden s programem, který kombinoval výuku tance, aktuální poznatky o české historii a českou klasickou hudbu v podání filharmonického orchestru. Český student Radim Brach, který získal Robitschkovo stipendium při UNL, vedl v rámci českého týdne taneční workshop. Tento taneční šampion z Prahy má za sebou nejen velmi úspěšnou taneční soutěžní kariéru, ale je i vynikajícím učitelem tance. Workshop

se velmi vydařil, účastníci se naučili zajímavou variací polky a společenské mazurky. Nejlepší tanečníci, nositelé nejkrásnějšího etnického oděvu (tedy kroje) a nejlepších večerních šatů si odnesli jako cenu dárková balení českých koláčů.

Komenský klub ve spolupráci s katedrami historie, sociologie a moderních jazyků a s Centrem židovských studií pozval na přednášku Dr. Benjamin Frommera, prominentního historika na 20. století. Dr. Frommer studoval na Harvard University, nyní přednáší dějiny střední a východní Evropy na Northwestern University v Chicagu. V roce 2005 vydal knihu *Národní očista – retribuce v poválečném Československu* v nakladatelství Cambridge University Press, jejíž český překlad přineslo nakladatelství Academia v roce 2010. Retribuci v poválečném Československu představil jako racionální, ale i nemorální, neb se týkala například i vyhnání německy mluvících Židů, kteří se vrátili z koncentračních táborů. Dr. Frommer na UNL přednesl přednášku „Unmixing Marriage: Czecho-German and Jewish-Gentile Intermarried Families in Bohemia and Moravia, 1938–1948“, která je základem jeho připravované knihy *The Ghetto without Walls: The Identification, Isolation, and Elimination of Bohemian and Moravian Jewry, 1938–1945*. V této přednášce představil problematické scénáře a osudy smíšených manželství a jak se k nim stavělo protektorátní i poválečné právo v letech 1938–1945. Tato přednáška mimo jiné i prokázala důležitost studia méně významných jazyků, jakými je čeština, pro výzkum a studium humanit. Dr. Frommer se musel naučit česky, aby mohl pátrat v českých a moravských archivech, což je velikou výzvou pro mnohé historiky, neboť archivy bývalé východní Evropy byly za železnou oponou víceméně nedostupné.

Oslavy Českého týdne vyvrcholily koncertem lincolnské filharmonie, která zahrála vybrané Dvořákovy a Smetanovy skladby. Koncert navštívilo na 1300 Američanů, kteří se hlásí k českému kulturnímu dědictví. Koncertu předcházela recepce pro všechny zúčastněné, kde „krojačky“ všeho věku servírovaly podomácku pečené koláče, chlebičky a informace o blížících se českých festivalech a událostech. Českou tradicí a kulturou se tedy v Nebrasce sice prozatím žije, ale budoucnost českého programu není jistá a program bojuje s nedostatkem studentů. Záleží tedy velmi i na lektorovi, aby se studijní program ani Klub Komenského nestaly minulostí.